

■ CUSSEGL GROND

«Dialog tranter giuven e vegl essenzial»

(anr/fa) La presidenta seniore deputada Christina Bucher-Brini (ps, Cuirra) ha tegnì il pled d'avertura per la sessiun che ha cumenzà ier. Ella ha laschè vegnir a pled er il pli giuven deputà, Tino Schneider (pcd, Cuirra). Essend ch'il cussegl grond aveva mesemna anc d'eleger ses nov president, *Duri Campbell* (pbd, Engiadina'Ota), ha tegnì *Christina Bucher-Brini* il pled d'avertura. Ella è la commembra la pli veglia dal parlament grischun. Sco emprim ha Bucher-Brini menziunà ch'il cussegl grond vegnia a dastgar s'occupar er en la proxima legislatura cun ina gronda varietad da temas. In da quels è tenor ella la discussiun davart las fusiuns da vischnancas che vegnia a cuntinuar. «Sche nus avain tschernì durant l'ultima perioda da legislatura la dretga direcziun pertutgant las regiuns vegn a decider il pievel grischun.» La cultura, la segirezza, la natira e las dumondas socialas èn, sco ch'ella ha ditg, era temas che vegnan ad occupar il parlament grischun. Christina Bucher-Brini ha appellà a tut sias e ses collegas giuven e vegls: «entrain en dialog, avain la prontezza da tadlar in l'auter e da chattar ensemen soluziuns progressivas per l'entira societad.»

La presidenta seniore ha ditg ch'i saja conscient ad ella che las commembras ed ils commembers giuven dal cussegl grond vegnian ad avair autras opiniuns che ella. Perquai ha ella dà il pled al pli giuven deputà, a *Tino Schneider* (pcd, Cuirra). Quel ha ditg ch'el giavischia «che las deputadas ed ils deputads cumprovads partian lur experientschas cun novs e permettian a medem temp in vent frestg en il manaschi dal cussegl grond.» Ch'el giavischassia era ch'ins haja respect envers la giuventetgna, ha menziunà Schneider, «nus tuuts vulan ponderar pertge ch'els giuven na vulan betg votar davart temas che concernan il futur.»

Approvò la protecziun da datas

Il cussegl grond è sa fatschentà cun la lescha davart il register d'abitants

■ (anr/ac) Il cussegl grond è sa fatschentà ier cun la protecziun da datas. El ha approvà ils puncts da revisiun da la lescha davart il register da persunas proponids da la regenza e da la cumissiun predeberanta. Senza la revisiun parziala na fiss in register chantunal d'abitants betg realisabel. Il cussegl ha aprovà la revisiun cun 101 envers ina vusch. Da princip ha il cussegl grond già stgaffi avant quatter onns la basa per introducir in agen register d'abitants spigientà da las vischnancas grischunas. Quai en cumbinaziun cun in register dad objects en ina plattafurma communabla da datas. La fasa da pilot cuntansch proxima la limita da tschingt onns ordinada da la lescha federala che lubescha dad instradar in project da pilot senza prescripziuns specificas pertutgant la protecziun da datas. E senza quellas prescripziuns davart la protecziun da datas na dastga il register central betg ir en vigor. Per quel motiv ha la regenza scrit en ses messadi dad ina impurtanta revisiun parziala da la lescha davart il register d'abitants. Extendidamain ha ella visà sin ils avantatgs dad ina plattafurma tant per las vischnancas sco per il chantun e da las stentas da la confederaziun dad armonisar ils registers dad abitants.

Debatta interna tar la plid

La revisiun è fruntada sin opposiziun dal commember da la cumissiun predeberanta *Michael Pfiffli* (pld Engiadina Ota). Per el è la sfera privata dal singul burgais periclitada ed el vesa in augment administrativ e nagina clera definiziun da las incaricaz. El ha fatg la proposta da betg entrar en la fatschenta sco proposta da la minoritad da la cu-

La plattafurma per in register d'abitants basegna cleraz prescripziuns en connex cun la protecziun da datas.

KEYSTONE

missiun. *Bruno Claus* (pld Curia) ha defendì la proposta ed il cusseglier guvernativ *Hansjörg Trachsel* ha renvià ils pregiudizis ed anc ina giada fatg valair ils avantatgs dad in register chantunal che s'implifitgeschia, tenor ses avis, la comunicaziun tranter vischnancas, chantun e confederaziun. Cun 93 encounter 13 vuschs è il cussegl suandà la maioritad da la cumissiun ed ha decidì dad entrar en la fatschenta. *Hansjörg Trachsel* ha punctuà che la plattafurma lubeschia da luvrar cun datas cuntinudamain actualisadas. L'incumbensa da registrar las datas giascha era suenter la revisiun vinavant tar las vischnancas ed ellas mantegnan vinavant la suveranità sur da quellas datas. Il chantun retschaiva il dretg d'access sin las datas da la plattafurma per adempir sias incumbensas tenor la lescha. La lescha stipulescha dentant expressivamain a la regenza il dretg da conceder a las vi-

schnancas access a las datas da la plattafurma uschelunsch ch'ellas basegnan quellas per adempir lur incumbensas. Il transfer da datas e l'access basegna ina protecziun da maldiever da datas. Uschia ha la revisiun parziala da la lescha davart il register d'abitants stipulà la pretensiun da betg sulet protocollar l'access a las datas, mabain era l'incumbensa da controllar l'access. Persunas u instituziuns che na sa tegnian betg vi da las reglas da la protecziun da las datas vegnian sclausas da l'access. L'incumbensa chantunal per la protecziun da las datas è medemamain s'exprimi en la fasa da consultaziun vers la revisiun parziala da la lescha davart il register d'abitants. Tenor ses avis pon las adattaziuns da la lescha adempir en general ils basegns da la protecziun da las datas.

Dretgira administrativa tracta recurs electoral

■ (anr/fa) Il cussegl grond ha discussiunà davart la dumonda sch'el saja competent u betg da tractar in recurs electoral. Sco la cumissiun era la maioritad dal parlament grischun da l'avis che quai na saja betg il cas. Ils 19 da matg, il di suenter las elecziuns dal cussegl grond e da la regenza, han inoltrà 33 votantas e votants dal Grischun tar la chanzlia chantunala in recurs electoral. Che las elecziuns en il sistem da majorz violeschian la costituziun federala, han els fatg valair. *Remo Cavegn* (pcd, Razèn), il president da la veglia cumissiun da giusticia e segirezza, ha explitgà pertge che la cumissiun proponia da surdar il recurs electoral a la dretgira administrativa grischuna: «I manca la basa legala per

laschar decider il cussegl grond davart quest recurs, quai è chausa da la dretgira administrativa. Perquai propona la cumissiun da nun entrar en discussiun davart quest recurs.» *Conradin Caviezel* e *Jon Pult* (ps, Cuirra), *Jürg Kappeler* (pvl, Cuirra) ed *Andrea Davaz* (pps, Maiavilla) han fatg la proposta da declerar d'esser, causa l'artitgel 95 da la lescha davart ils dretgs politics, competent e tractar il recurs electoral. Cun 94:24 vuschs ed ina abstenziun da la vusch ha decidì il cussegl grond da na tractar quest recurs. Cun 105:2 vuschs e 10 abstenziuns da la vusch ha acceptà il cussegl grond la proposta da la cumissiun da laschar tractar il recurs electoral da la dretgira administrativa grischuna.

■ PARC ADULA

Prolungiu la fasa da consultaziun

(cp) L'uniun Parc Adula ha concludiu da stuschar la fasa da consultaziun ellas vischnancas. Il motiv ei ch'ins vul aunc approfondar entginas damondas per aschia saver presentar la Charta (contract dil parc) en sia versiun entera e completa.

Dapi plirs meins lavura la squadra dil Parc Adula, sustenida dalla Scola aulta turitgesa per scienzas applicadas (Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften ZHAW), gruppa da perscrutaziun per turissem e svilup persistent Vargistagn/Val Schons, vid la versiun finala dalla Charta davart la quala ils vischnancas dallas 20 vischnancas dil parc vegnan la finala a decider en ina votaziun.

Pil mument ein las lavurs en ina fasa decisiva.

Damai ch'ei s'extracta d'ina documentaziun ferg vasta e complexa, e damai ch'ins vul garantir ina consultaziun dil tuttafatg cumplexiva cun tuts participai, drova quella fasa dapli temps che quei ch'ins haveva quintau.

La votaziun dil pievel che fuss stada prevedida per la secunda mesadad dil 2015 savess vegnir retardada per entgins meins, ella vegn denton ad haver liug probabel ell'emprema mesadad dil 2016.

L'uniun Parc Adula ei perschuidada dalla lavur prestada entochen ussa e ch'il project ei silla dretga via e ch'el vegn a reussir.

Parolini a Turitg tier ils Romontschs en la Bassa

Musica e cant cun la band Tartaruga

■ Sin gievgia sera, ils 4 da settenber envida la URB, Uniun da las Rumantschas e dals Rumantschs en la Bassa, puspei ad in inscunter interrromantsch en la Giesserei Oerlikon. Ella selegra da saver beneventar quella sera il niev cusseglier guvernativ dil cantun Grischun *Jon Domenic Parolini* e per la part musicala *Thomas Cathomen* e *Lucas Schwarz* dalla band *Tartaruga*. *Jon Domenic Parolini* ston ins strusch presentar en La Quotidiana. Dapi sia ellecziun el cussegl guvernativ grischun eis el bein enconuscents. Mo tuttina in per cavazzins. El ei carschius si a Scuol, frequentau la scola media a Samedan e studegiu al Politecnicum a Turitg. Dapi 2000 eis el president communal a Scuol. El e sia dunna *Susanna Fanzum* han ina feglia da 15 ed in fegl da 12 onns. Già duront ils onns da student eis el s'engaschus per emissiuns romonschas tier il radio local a Turitg. El ei staus iniziand dall'acziun «fatscha rumantscha» per las vischnancas dall'Engiadina Bassa e president da la giuventetgna dallas cumionzas etnicas europeas. Ensemen cun auters ha Parolini iniziàu la Pro Svizra Rumantscha e fatg avanzar il project da La Quotidiana. La fundaziun dall'Agentura da novitads rumantscha (anr) ei la finala stada il resultat. Quest atun dat el giu tut ils mandats ed uffecis ch'el ha aunc per entscheiver gl'emprem da schaner 2015 sco cusseglier guvernativ dil cantun Grischun. Alla sentupada cun ils Romontschs en la Bassa en la Giesserei Oerlikon vegn el a raquintar sur da siu liung engaschi per il romontsch e sur sias visiuns per la Rumantschia.

Lucas Schwarz ei naschius anno 1977 a

Thomas Cathomen, fundatur, gitarist e cantatur dalla band Tartaruga, anfla impuls en la natira.

MAD

Trun. Ses frars han saviu entusiasmar el baul per la musica. En casa dils Schwarz vegneva sunau suenter scola legramein ghitarra e cantau. El seminari da scolasts a Cuera ha el gudiu ina scolaziun da ghitarra classica. Cunquei ch'ei muncava in bassist en sia band eis el sedecidiu da sunar bass. Suenter in temps da studi intensiv alla Scola da musica da jazz Sogn Gagl e nundumbrevilas presentaziuns cun il quartet da jazz Clamür ha el discuvretg sia predilecziun per la musica da pop.

Sper presentaziuns sin tribuna cun *Adrian Stern*, *Bligg*, *Miraval*, *Pink Bliss*, *Rezia* ei igl um dils tuns bass d'anflar en differents studios svizzers. Dapi entgins onns lavura il passiuu bassist sco «musicist da session» el «Recording Studios 571» (ZH) ed el «Foolpart City» (LU).

Thomas Cathomen ei naschius el Mexico e carschius si en Surselva. La fin dils onns navonta sveglia el igl interess en la scena romontscha cun sias canzuns profundas e variontas. Sut il pseudonim «Tartaruga» cumpara gl'onn 2002 siu empren album che catta buna accoglientscha. En quei temps fundescha Thomas cun *Rolf Caflisch* (battaria), *Ervin Huonder* (ghitarra) e *Ramun Knapp* (bass) la band «Tartaruga». Ensemen creeschian els in niev sound che la giuvna formaziun presenta en massa concerts entochen che Thomas emigrescha a Mexico igl onn 2005. A Mexico fuorma el ina nova band, «dedo caracol», che edescha medemamein in album cun canzuns romontschas, spagnolas, englesas e tudestgas. Ed ussa tuorna la Tartaruga. Nus selegren dalla sentupada ad Oerlikon.

Vegni tuts da lunsch e da maneivel cun amigas ed amigts, enconuscentas ed enconuscents per guder ensemen cun cusseglier guvernativ *Jon Domenic Parolini* e la band *Tartaruga*, cun vegls e novs enconuscents ina interessanta e divertenta sera.

La serada entscheiva entuorn las 19.00. Ins sa era vegnir pli tard cura ch'igl ei. Ei vegn offeriu in aperitiv. Sin seveser ils 4 da settember ad Oerlikon.

La Giesserei ei da contonscher naven dalla staziun Oerlikon en ca. 10 minutas a pei en direcziun da *Regensbergbrücke* tras *Affolternstr.* – *Oleanderstr.* – *Regensbergstr.* – *Birchstr.* ni dall'otra vart dalla staziun: *Hofwiesenstr.* – *Regensbergbrücke*. Ins sa era prender il Bus 92 entochen *Regensbergbrücke*. Uteriuras infurmaziuns: www.uniun-urb.ch e www.facebook.com/URB

Per la URB: *Ciril Berther*